

MU - sak 12/126

Saksframlegg

Saksmappe:
2012/417

Saksbeh:
Kristin Opsahl, 23 47 40 26

Dato: 22.11.2012
Arkivkode:
240.4

Saksgang

Utvalg	Møtedato
Eldrerådet	03.12.2012
Rådet for funksjonshemmede	04.12.2012
Helse- og sosialkomiteen	06.12.2012
Bydelsutvalget	13.12.2012

Tilsynsbesøk på Sagenehjemmet og Akerselva sykehjem

Tilsynsutvalg 1 i Bydel Sagene foretok tilsyn ved Sagenehjemmet 27.09.2012 og ved Akerselva sykehjem 02.10.2012. Vedlagt følger rapporter fra tilsynene.

Forslag til vedtak:

Rapporter fra tilsynsbesøk ved Akerselva sykehjem og Sagenehjemmet tas til orientering.

BYDEL SAGENE

Knut Egger
bydelsdirektør

Godkjent og ekspedert elektronisk uten underskrift

Trykte vedlegg:

- 1) Tilsynsrapport: Sagenehjemmet
- 2) Tilsynsrapport: Akerselva sykehjem
- 3) Tilbakemelding fra Sykehjemsetaten

RAPPORT FRA TILSYNSBESØK

Navn på tjenestested: Sagenehjemmet	Besøk nr: 2/2012
Dato for besøket: 27.sept 2012	Tidspunkt (fra kl. til kl.): 12.00-14.30
Meldt/uannmeldt besøk/ekstraordinært besøk: Uannmeldt besøk	
Hvis ekstraordinært besøk – hva var årsaken til besøket? Hvem har begjært det?	
Av tilsynsutvalgets medlemmer var følgende tilstede: Bodil Chr. Erichsen (leder), Sveinung H. Haugen	
Forfall: Toril Knatterød,	
Møtesekretær: Bodil Chr. Erichsen (leder)	
Kontakter under tilsynet: Driftsleder Grete Ferger, 3 ansatte, 2 beboere og 1 pårørende	
Hvordan ble tilsynet gjennomført: Befaring på to avdelinger og samtaler ansatte og beboere på to avdelinger, samt en pårørende. Vi hilste også så vidt på avdelingsleder på dementavdelingen. Driftsleder Grete Ferger fulgte oss rundt på avd og så hvem vi snakket med. Utvalget mener det er viktig at ansatte, beboere og pårørende får være anonyme. Vi gjorde oppmerksom at de ville bli anonymisert i rapporten, men med en overordnet ventende på gangen og et begrenset antall samtaler, vil det være ganske lett å finne ut hvem som har sagt hva.	
Tilsynsutvalgets oppgaver: (ref. bystyresak 165/05 og 432/08) <i>Tilsynsutvalget skal påse at tjenestestedene drives i samsvar med regler og retningslinjer gitt av staten og Oslo kommune.</i> <i>Tilsynsutvalget skal påse at tjenestestedene:</i> <ul style="list-style-type: none"> • gir den enkelte beboer/bruker forsvarlig omsorg og hjelp, og behandler den enkelte beboer/bruker med respekt • har utarbeidet målsetting, opplegg og tidsplan for oppholdet for den enkelte bruker • følger bestemmelsene som regulerer forhold under oppholdet, herunder bestemmelse om bruk av tvang • har lokaler, utstyr, aktivitetsmaterieell og lignende som er i samsvar med formålet for virksomheten • drives med forsvarlige personalforhold • har opprettet medisinsk tilsyn for de institusjoner hvor dette er forutsatt • oppbevarer beboernes midler forsvarlig dersom tjenestestedene er gitt ansvar for dette • sørger for at informasjon om Helse- og sosialombudet og om hvordan ombudet kan kontaktes er lett tilgjengelig for brukere/beboere. <i>Medisinskfaglige oppgaver ligger utenfor tilsynsutvalgets oppgaver.</i>	

Tilsynsutvalgets rapport fra tilsynet

- **Det generelle inntrykket er at Sagenehjemmet er et trivelig sted for både beboere og ansatte.**
- **Besøk på dementavdelingen**
  - Avdelingen består av to grupper. Det var fredelig begge steder. Hver gruppe har to ansatte på dagtid og en på kvelden + en såkalt mellomvakt, som går på hele avdelingen (pendler mellom gruppene).
  - Bemaningen er snau, men følger normen. Det ble framholdt at grunnbemanningen er for liten.
  - Det blir liten tid til det "lille ekstra" som er helt nødvendig for beboernes trivsel.
  - Tilsynsutvalget overvar rutinemessig aktivitetstilbud en stund. Vi kom rett etter trimmen med fysioterapeut, som beboer uttrykte tilfredshet med. Det vi så var ca 10 beboere som satt i ring, sammen med en aktivitetsleder og to studenter. Personalet snakket mest, to av beboerne duppet av, men ble trukket inn i samtalen igjen av aktivitetsleder, som skapte en trygg atmosfære, så vidt vi kunne se.
  - Ikke alle beboerne kommer ut hver dag, selv om det er et ønske og en ambisjon. Uten studenter ville det vært små muligheter for å komme ut.
  - Ved vaktskifte blir en værende på posten, mens den andre rapporterer.
- **Besøk på somatiskavdeling**
  - På direkte spørsmål ønsket avdelingsleder seg mer aktiviteter, f eks i form av underholdning. Behov for flere avbrudd i hverdagen. Det er vanskelig å ha med mange ut på tur, pga av personalsituasjonen.
  - Det ble pekt på det urettferdige i at institusjonen må betale full pris for legen handling til beboerne (ikke egenandel som andre innbyggere), men mente ikke det hadde innflytelse på bruken av legetjenester.
  - Det har forekommet tyverier fra beboerne tidligere, ett tilfelle ble avslørt og en ansatt ble avskjediget. (Det gjaldt 600,-) Dette er ikke et problem, i hvert fall ikke som avdelingsleder er oppmerksom på, i øyeblikket.
  - Tilsynet møtte tilfeldigvis en pårørende som hadde tid til en prat, datter av en mann på over 90 år. Datteren var svært tilfreds med sykehjemmet, men gjorde også oppmerksom på at hun var i en spesiell situasjon. Dels hadde hun kjempet i mange for å få plass, forholdene for den hjemmeboende faren var langt fra forsvarlige og var i ferd med å slite ut datteren da farene endelig fikk plass. Dessuten hadde faren i mange år vært pasientvenn på Sagenehjemmet, etter at hans kone døde der (etter et kort opphold). Familien var altså godt kjent og hun kunne ikke vite om de fikk spesialbehandling, men hun framholdt at servicen var over all forventning, blant annet da de bad om å bytte avdeling.
- **Brannsikkerhet**
  - Hjelpepleier på dementavdelingen gjorde rede for rutiner ved brann: Hver avd/etg har til en hver tid en brannansvarlig på vakt (avdelingsleder eller annen avdelingsansvarlig).
  - Ved brannalarm skal vedkommende ta på seg gul vest og gi nødvendige beskjeder om den oppståtte situasjonen og videre instruksjoner til personalet, som skal møte i vestibylen for informasjon.
  - Det blir jevnlig holdt brann- og evakueringsøvelser
  - fast samlingspunkt ute (ved kiosken) ved evakuering
  - Rømningsvei i utenpåliggende trappehus med godt innsyn (glassdører og glassvegger) var fri for gjenstander som kunne hindre framkommelighet.

- Det ble ikke foretatt tilsyn i flere nødutganger,
  - Tilsynsutvalget forhørte seg ikke om alle detaljer, men hjelpepleier (som hadde vært ansatt lenge) virket trygg på at sikkerheten var godt i varetatt og at hun visste hva hun skulle gjøre – så vidt vi forstod hadde hun også selv rollen som brannansvarlig i blant.
  - Tilsynsutvalget legger til grunn at brannsikkerheten er den samme på alle avdelinger, men vil undersøke dette på andre avdelinger ved kommende tilsyn.
- **Forholdet mellom ledelse og ansatte**
    - De fagorganisertes klubb har rimelig god dialog med ledelsen, i følge en av de ansatte.
  - **Renhold**
    - akseptabelt, men ikke imponerende. Det ble påstått å være bedre enn mange andre steder. Det ble pekt på at beboerne søler en del. Tilsynsutvalget merket seg noe mangelfullt renhold i ”kroker og kriker”, men fant lokalene overveiende tilfredsstillende rene.
  - **Personlig hygiene**
    - beboerne stelles godt, pårørende setter stor pris på at beboerne er rene og pene, og så i tøyet. Det oppleves som verdig og viktigere enn noen flekker på gulvet.
  - **anmerkninger / forhold som bør endres:**
    - Vi fant ikke oppslag om tilsynsutvalget (Det skulle oppdateres etter forrige tilsyn)
  - **Saker til oppfølging ved neste tilsynsbesøk:**
    - Bruk av tvang? (Vi så ikke spor av slikt, men hadde heller ikke fokus på det)

Oslo den 27.09.2012

Bodil Chr. Erichsen (sign)
Leder tilsynsutvalg

Sveinung Haugen (sign)
Medlem tilsynsutvalg

*****

Tilsynsrapport oversendt til:

- Bydelsadministrasjonen / bydelsutvalget dato: _____
- Institusjonens leder / styre (private institusjoner) dato: _____

*****

For sykehjem:

- Sykehjemsetaten til kommentering dato: _____

Taushetsplikt:

Tilsynsutvalget har taushetsplikt om personlige forhold som utvalgene blir kjent med i sitt arbeide. For øvrig gjelder forvaltningslovens bestemmelser om taushetsplikt.

Mal for rapport er utarbeidet i henhold til bystyresak 165/05 "Arbeidsbetingelser for tilsynsutvalg i institusjon mv" – byrådssak 229/04 og bystyresak 432/08 "Styrking og samordning av tilsyn i sykehjem" – byrådssak 144/08

RAPPORT FRA TILSYNSBESØK

Navn på tjenestested: Akersleva sykehjem	Besøk nr: 2/2012
Dato for besøket: 2. okt 2012	Tidspunkt (fra kl. til kl.): 13.00-15.30
Meldt/uanmeldt besøk/ekstraordinært besøk: uanmeldt besøk	
Hvis ekstraordinært besøk – hva var årsaken til besøket? Hvem har begjært det?	
Av tilsynsutvalgets medlemmer var følgende tilstede: Bodil Chr. Erichsen (leder), Toril Knatterød,	
Forfall: Sveinung H. Haugen	
Møtesekretær: Bodil Chr. Erichsen (leder)	
Kontakter under tilsynet: 3 hjelpepleiere, 1 beboer, 1 fagutviklingssykepleier	
Hvordan ble tilsynet gjennomført: Samtaler på dementavdeling og lindrende avdeling	
Tilsynsutvalgets oppgaver: (ref. bystyresak 165/05 og 432/08)	
<p><i>Tilsynsutvalget skal påse at tjenestestedene drives i samsvar med regler og retningslinjer gitt av staten og Oslo kommune.</i></p> <p><i>Tilsynsutvalget skal påse at tjenestestedene:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • gir den enkelte beboer/bruker forsvarlig omsorg og hjelp, og behandler den enkelte beboer/bruker med respekt • har utarbeidet målsetting, opplegg og tidsplan for oppholdet for den enkelte bruker • følger bestemmelsene som regulerer forhold under oppholdet, herunder bestemmelse om bruk av tvang • har lokaler, utstyr, aktivitetsmateriell og lignende som er i samsvar med formålet for virksomheten • drives med forsvarlige personalforhold • har opprettet medisinsk tilsyn for de institusjoner hvor dette er forutsatt • oppbevarer beboernes midler forsvarlig dersom tjenestestedene er gitt ansvar for dette • sørger for at informasjon om Helse- og sosialombudet og om hvordan ombudet kan kontaktes er lett tilgjengelig for brukere/beboere. <p><i>Medisinskfaglige oppgaver ligger utenfor tilsynsutvalgets oppgaver.</i></p>	

Tilsynsutvalgets rapport fra tilsynet

- På lindrende avdeling opplevde utvalget en viss ressursmangel.
  - Hjelpepleier satt på avdelingsleders kontor og leste tiltaksplaner på avdelingsleders datamaskin, fordi hun ikke fant utskrift av disse. Dette ble betegnet som svikt i rutinene, pga manglende kapasitet.
  - I følge hjelpepleieren har datamaskin for de ansatte ikke virket i 4-5 uker og avdelingen får ikke ny.
  - De ansatte virket travle og til dels stressede av vårt nærvær, de hadde egentlig ikke tid til samtaler med oss.
  - avdelingen er nedbemannet fra 5 til 3 på vakt en hverdags formiddag.
  - Mat kl 13, vaktskifte kl 15.15, likevel var maten knapt ryddet bort før vaktskifte.
  - Hjelpepleieren har for øvrig tilleggsutdannelse som forekommer utvalget å være svært relevant for denne stillingen. Det er derfor rimelig å karakterisere avdelingen som faglig godt bemannet.
- Utvalget fant redegjørelsene for hva som skal gjøres tilfelle brann, noe uklare på begge avdelingene vi besøkte, men de ansatte vi snakket med mente de ville få beskjed og de visste hvem som var brannansvarlig under tilsynet..
  - Så vidt utvalget kunne bringe på det rene er det ikke avholdt regulær brannøvelse (uanmeldt) med evakuering av beboerne på minst 3 år.
  - En ansatt kunne ikke huske siste det var holdt brannøvelse, men mente det ble gjort 2 ganger i året. Utvalget regner med at det er en annen form for øvelse det siktes til i punktet over.
  - Der er avholdt øvelse med personalet i røyklagt rom.
  - Tilsynsutvalget fikk opplyst at alle ansatte, også vikarer, får brannkurs.
  - De ansatte vi snakket med opplyste om rømningsveier: 2 nødutganger og tre balkonger i hver etasje.
  - Bruk av stearinlys og fyrstikker forbudt på dementavdelingen.
  - Det ble pekt på sprinkelanlegg og røykvarslere, men utvalget sjekket det ikke systematisk. Det ble også opplyst om brannslukkingsapparater.
- Renholdet er forbedret – det har åpenbart vært behov for det. På lindrende avd har pasientene klaget. Renholderne var redde for å gå inn på rommene. Det er nå ordnet opp i. Også på dementavdelingen hadde man vært misfornøyd med renholdet, men skifte av firma hjalp. Det kunne fortsatt vært bedre, ble det hevdet.
- Hjelpepleier opplyser at alle fast ansatte på dementavdelingen er faglærte.
  - Avdelingen har 16 beboere fordelt på to grupper
  - Under tilsynet var det 2 ansatte på hver gruppe (avd består av to grupper) + en sykepleier. Tilsynsutvalget forstod at sykepleieren befant seg i etasjen over eller under, omtalt som bakvakt, men på telefon i ettertid får tilsynsutvalgets leder opplyst at sykepleieren er stasjonert på avdelingen, i det minste på dagtid. Vi legger til grunn at utvalget misfortod. Av de 4 (andre) på avdelingen under tilsynet var 3 ufaglærte vikarer. Det ble sagt at de var flinke, en har jobbet på stedet lenge, en er student.
  - De fleste ekstravaktene er studenter
  - Problemer i arbeidet tas vanligvis opp på personalmøte eller med ledelsen direkte.
  - Hjelpepleier vurderer at det er viktig for pasientene å komme seg ut og at det skjer i for liten grad. Pasienten vi snakket med var av samme mening.
  - Turer er frivillig.

- Pasienten virket glad og fornøyd med det meste, roser personalet, men sier også at de isolerer seg på kontoret. Det er neppe riktig, forestillingen skyldes heller at det er for få ansatte, slik at de syns lite ute på avdelingen. De har liten tid til å snakke med henne.
- Fagutviklingssykepleier opplyste at hun regelmessig holder kurs for de ansatte.
- **anmerkninger / forhold som bør endres:**
  - Oppslag om tilsynsutvalget manglet, Flere avdeling og fellesområder ble kontrollert.
- **Saker til oppfølging ved neste tilsynsbesøk:**
  - oppfølging driftsstyret

Oslo den 02.10.2012

Bodil Chr. Erichsen (sign)
Leder tilsynsutvalg

Toril Knatterød (sign)
Medlem tilsynsutvalg

*****

Tilsynsrapport oversendt til:

- Bydelsadministrasjonen / bydelsutvalget dato: _____
- Institusjonens leder / styre (private institusjoner) dato: _____

*****

For sykehjem:

- Sykehjemsetaten til kommentering dato: _____

Taushetsplikt:

Tilsynsutvalget har taushetsplikt om personlige forhold som utvalgene blir kjent med i sitt arbeide. For øvrig gjelder forvaltningslovens bestemmelser om taushetsplikt.

Mal for rapport er utarbeidet i henhold til bystyresak 165/05 "Arbeidsbetingelser for tilsynsutvalg i institusjon mv" – byrådssak 229/04 og bystyresak 432/08 "Styrking og samordning av tilsyn i sykehjem" – byrådssak 144/08

Oslo kommune
Sykehjemsetaten
Administrasjonen

19 NOV. 2012

Bydel Sagene
Thorvald Meyersgate 7, Postboks 4200 Nydalen
0401 OSLO

Dato: 14.11.2012

Deres ref:

Vår ref (saksnr):
201200002-77

Saksbeh:
Hilde Kothe-Næss, 23433104

Arkivkode:
204

AKERSELVA - RAPPORT FRA MELDT TILSYN 021012

Viser til e – post mottatt 30.10.12.

Sykehjemsetaten vil i det følgende gi tilbakemelding på rapporten.

SVikt i rutinene og manglende kapasitet på lindrende avdeling

I følge rutinen skal ansatte lese dokumentasjon i fagsystemet Gericca på hver vakt. Ansatte har anledning til å bruke leders kontor til dette. Per i dag er det en pc som ikke er i orden på denne posten, men deler er bestilt for reparasjon.

I perioder er det travelt på lindrende enhet ved Akerselva sykehjem. Det er imidlertid ikke riktig er at det er nedbemannet fra fem til tre ansatte på dagvakt. Det har ikke kommet noen tilbakemeldinger fra ansatte på denne posten om at de opplever arbeidet spesielt stressende. Avdelingssykepleier har kontinuerlig tett oppfølging av de ansatte.

Det er riktig at det står dekket bord hele formiddagen, også etter lunsj. Dette skyldes at pasientene spiser til forskjellige tider på denne posten.

Kommentarer på brann

Det er utarbeidet rutiner for brann på hele sykehjemmet. Det er delegert i turnus hvem som har brannansvar. Brannøvelser holdes innenfor gjeldende regler. Institusjonen har praktisk øvelse med brannvesenet og teoretisk undervisning for personalet. Videre har institusjonen opplæring for nyansatte. I tillegg tilbys det opplæring på morgenen med jevne mellomrom. Institusjonen skal ikke evakuere pasienter ut fra sykehjemmet. Det har vært øvelser med brannvesenet med evakuering ut fra røykfullt rom og øving med å slukke branner med forskjellig utstyr.

Renholdere

Når det gjelder renholdere som ikke tør gå inn på rom så er dette ukjent. Institusjonen kjøper renholdstjenester som følges opp fra sin arbeidsgiver. Hvis det er problemstillinger som angår sykehjemmet blir dette tatt opp i samarbeidsmøter med privat leverandør.

Sykehjemsetaten
Administrasjonen

Postadresse:
Postboks 435, Sentrum
0103 Oslo

Besøksadresse:
Nedre Slottsgt. 3

Telefon: 02 180
Telefaks: 23 43 30 09
Bankkto.: 1315 01 03295

E-post: postmottak@syk.oslo.kommune.no

Manglende turer ut

Alle poster har aktivitetskontakter som har ansvar for å utarbeide planer om aktiviteter og gjennomføring av disse. Turer ut er et område ledelsen har bedt aktivtøeren om å prioritere.

Personalet isolerer seg på kontoret

Avdelingssykepleier skal ta opp dette med de ansatte på posten.

Oppslag om tilsynsutvalget

Det henger oppslag på tavler i mellomgang på alle poster. Disse ble hengt opp av institusjonssjef samme dag som tilsynsutvalget ankom sykehjemmet.

Sykehjemsetaten tar for øvrig rapporten til orientering.

Med hilsen

Per Johannessen
etatsdirektør

Anne Berger Sørli
områdedirektør II

Kopi til: Akerselva sykehjem